



Oton Župančič:

Intermezzo.

Jerala! Težko mi je pravzaprav s teboj:
saj nisi nikak upesnitve vreden heroj!
Ko nama profesor raztrgal zeleni bo lovor,
kako bom dajal račun, odkod jemal odgovor?
Arhivi molčijo kot ribe — kedo te dokaže,
da si bil in da si in da moja pesem ne laže?

Je Krim? — Krim je. — Triglav? — Pa še kako!
Je Janez Iblančič? — Ni dvoma, pod Dobro goro
mu hiša stoji, v dva stropa, s hodnikom rezljanim,
koruza oličkana sveti se kakor zlato,
podroblja mu škodljasto streho s kontrastom izbranim
ter kliče zaman: „Prid' lês, zidar, po slog!“ . . .
Iblančič je. A midvá? . . . Sva se v kleti Potratovi zbrala,
to tretji poliček, Bog živi! — A kje si, Jerala?

Jerala, kje si? — Povesil glavo je poet,
mrmral je v brke: „Nerazumljiv mi je svet.
Kar Bógu v slavo po zemlji leze in grede,
od slona do mravlje, od palme do drobne resede,
vse je in vse se lahko izpriča z dokazi,
da žije in bije . . . vsak lenart z diplomo lazi
po svetu, in kdor ga le vidi, za hip ne podvomi
o koži njegovi oslovski — se pravi: diplomati.
Vse v mavrice čaróbnó žareče spleteno,
vse v doremi se skrivnostno zveneče vglašeno:
vsak urh svoj basek, vsak muren goslice svoje,
na svojo vejo vsaka sapica poje,
ob svoj kremenček valček vsak brenklja,
kresnica sleherna svojo lučko ima,
iz majnika v junij si varno sveti ž njo . . .
Naravnost —“

„A ti? Ne blodiš kot slepec z lučjo svojó?
Kako potoglav tvoj korak, kako majáv tvoj šator,
nad čvrstim stvarstvom klaverni triumfator!“

Kdo mi je prestrigel besedo? Kaj nisva tu sama?
Kot plamen neviden je tretji vstal med nama,
z gorečim jezikom nad mizo je sukljal
in sikal in zbadal in z ognjem pikal in klal . . .

„Ti hočeš biti Bogu drug, sam stvarnik?
Zalezi, skrij se, modrijan suhoparnik!
Bog ni rododelec, Bog — Oče-Mati — rodil
je svetove, iz polnega srca jih je izlil,
krog sebe razgrnil jih v neverjetni ogromnosti,
a je vanje verjel, že ko pomislil nanje,
kajti misli njegove, to niso puhle sanje,
vse v hipu stoji pred njim v določni nedvomnosti;
naj bi bil v svoji veri le količkaj pocencal,
tako bi mu bil ves svet spet v kaos razpal.
V brezkončnost grmeče reke rimskih cest
so gnale s seboj usodo bodočih rodov,
in mlini so mleli meso in kosti sinov
njegovih — in ni ga zapekla očetovska vest.
Moj dragi, to ti je umetnik širokih potez,
izravnanih tehtnic in zamotanih zvez:
brezčutno mirnó
iz trikotnika gleda vedno odprto oko
pod seboj svetóv mušičji ples —
ve sam, zakaj in čemu in doklej vse to?
Kdor vstvarja, moj dragi, ta govori iz viharja,
z nameni, z moralo in srečo se nič ne ukvarja,
on trga in lomi in reže in gnete snovi —
kaj to, če kdaj med prsti mu kaj zaječi!
On pije navdušenje iz ognjenih čaš,
zato je resnica, vidva pa oba sta laž!“

Nič več . . . In z drugom molče sva stopila na cesto:
kot nakopičen mrak je strmelo mesto,
pogovor poznih ur je šel preko streh,
ščip pregel je mrežo srebrno po valeh;

tam spodaj voda med tesnimi bregi klokoče,
in v moji duši je vse razbolelo, vse joče.

Pa spet — kot da nisva med mrakovi sama,
kot šlo bi spremstvo nevidnih bratov z nama,
kot da je krog naju nemirno plapolanje
in pridušeno, podmolčko šepetanje;
brezupna tožba in vzdih
plamenov prezgodaj mrtvih
in onemoglo hrepenenje
in pošvigavanje v luč in v življenje:
vse bratje iz grobov, vsak plamen-cvet,
od naju ločen, v tajnostne kroge zajet,
napol v življenje, v smrt napol zaklet.
Dva, tri sem med njimi spoznal — kako so to begali,
z rokami-plameni za nama segali! . . .

Tedaj sem prijatelja strmega z rôko pristavil:
„Jerala je! Poglej jih — vse te je podavil . . .“



Oton Župančič:

Otroci molijo.

Oče naš . . .
Če bi ti res bil oče naš,
zdaj bi raztrgal svoje dlani,
s križa bi se snel,
da bi otroke svoje objel.
Oče naš . . .

Oče naš —
on je ob Visli ali ob Drini,
saj sami ne vemo kje,
on ima prestreljeno srce,
on ima prebodene roké,
pa nas objema čez vse gore,
oče naš . . .

